

Tisztelt Rétvári Bence Államtitkár Úr!

A K/13228. számú kérdésemre („Milyen oka van azt gondolni, hogy a budapestiek szeretnék a Liget Budapest Projekt megvalósítását - vagy a lakosság több mint kétharmados ellenkezése Önnek semmit sem számít?”) 2016. december 23-án küldött válaszát nem tartom kielégítőnek és nem fogadom el.

Ön az Ipsos Zrt. által 2016 tavaszán készített „eddigi legrészletesebb közvéleménykutatást” ajánlja a figyelmembe. Nos, az Ön által megadott linken egy sajtóközlemény található, amelynek a címe: „Ipsos: a Városliget használóinak kétharmada támogatja a Liget-projekt célkitűzéseit”. Tehát egy sajtóközlemény, nem pedig az „eddigi legrészletesebb közvéleménykutatás” anyaga.

Tekintettel arra, hogy a közvéleménykutatás anyagát a többszöri kérések ellenére mind a mai napig titkolják (ld. <https://atlatszo.hu/2016/07/26/hihetetlen-szamok-ketsegek-a-liget-projekt-ketharmados-tamogatottsaga-korul/>), és azt most sem, nekem sem, az Önhöz kérdést intéző országgyűlési képviselőnek sem tették hozzáférhetővé, kétségbe vonom a felmérést megrendelők, kifizetők és jelenleg kezelők, valamint - bocsásson meg - az Ön jóhiszeműségét. Ami ennél is fontosabb: nem látom bizonyítva, hogy a Liget projekt megvalósítását a lakosság kétharmada, de akár egyszemélyi többsége is támogatta volna vagy támogatná.

Az Ön által említett felmérés megismerése döntő fontosságú, elemi jogunk, különös tekintettel arra, hogy ugyanez az Ipsos Zrt. néhány hónappal korábban (2016 januárjában) nyilvánosságra hozott egy, a Levegő Munkacsoport megrendelésére készített másik felmérést, amely kimutatta, hogy a budapesti lakosság 55-75%-a nem kíván új épületeket látni a Ligetben, 83%-a pedig ellenzi, hogy a Magyar Nemzeti Galériát jelenlegi, várbéli helyéről a Városligetbe költöztessék. Ez a felmérés teljes egészében megismerhető, kiértékelhető - úgy, ahogy azt pl. Pákozdi Imre, a jelen levél mellékletében megtette -, megmutatva, hogy lehetséges a közvéleménykutatás tudományos szempontjainak szem előtt tartásával, tisztességesen kérdezni. Ezt az értékelést kívánjuk megejteni az Ön által „hivatkozott” felméréssel is.

Válaszát tehát nem fogadom el, határozottan kérem, hogy az Ön által hivatkozott közvélemény-kutatás részletes anyagait szíveskedjék haladéktalanul megküldeni részemre.

Üdvözlöm:

Sallai R. Benedek
országgyűlési képviselő, LMP

Melléklet

A Levegő Munkacsoport által megrendelt, a Liget-projekt elfogadottságát felmérő, 2016 januári Ipsos-kutatás bírálata.

A kutatási jelentés megtekinthető:

https://www.levego.hu/sites/default/files/liget_ipsos_levego_2016_januar.pdf

Earl Babbie (A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi Kiadó, Budapest, 2008) a következő kritériumokat határozta meg a jó közvéleménykutatási kérdésekre:

1. Óvakodjunk a kétértelmű kérdésektől;
2. A kérdezett legyen kompetens a kérdésben;
3. Releváns kérdéseket tegyünk föl;
4. Kerüljük a sugalmazó kérdéseket és kifejezéseket.

A kérdőív által feltett kérdések:

EGYETÉRT VAGY NEM ÉRT EGYET AZ ALÁBBI TERVEKKEL? (%)

1. A VÁROSLIGETET ÚJONNAN LÉTESÍTENDŐ MÚZEUMI ÉS KULTURÁLIS ÉPÜLETEKKEL ÚJÍTSÁK MEG (Nem: 55%)
2. A VÁROSLIGETBEN EGY JELENTŐSEN KIBŐVÍTETT MÚZEUMI-KULTURÁLIS NEGYEDET ALAKÍTSANAK KI SZÁMOS ÚJONNAN LÉTESÍTENDŐ ÉPÜLETTEL (Nem: 64%)
3. ÚJÍTSÁK FEL A LEROMLOTT VÁROSLIGETI ZÖLDFELÜLETEKET, JÁTSZÓTEREKET, SPORTTERÜLETEKET, SÉTÁNYOKAT (Igen: 97%)
4. A VÁROSLIGETBEN NE LÉTESÍTSENEK ÚJ ÉPÍTMÉNYEKET, KIZÁRÓLAG A MEGLÉVŐ LEROMLOTT ZÖLDFELÜLETEKET, JÁTSZÓTEREKET, SPORTTERÜLETEKET, SÉTÁNYOKAT ÚJÍTSÁK FEL (Igen, tehát egyetért ezzel: 75%)
5. A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁT A BUDAI VÁRBÓL A VÁROSLIGETBE TELEPÍTSÉK (Nem: 83%)
6. EGYES KORMÁNYZATI HIVATALOKAT (MINISZTERELNÖKSÉG, BELÜGYMINISZTERIUM, NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM STB.) A BUDAI VÁRBA KÖLTÖZTESSENEK (Nem: 77%)
7. A NYUGATI PÁLYAUDVAR ÉPÜLETE MÖGÖTTI VÁGÁNYOK DÉLI OLDALÁN (A PODMANICZKY UTCA MELLETT) JELENTŐS ZÖLDTERÜLETET ALAKÍTSANAK KI, ÉS A VÁGÁNYOK LEFEDÉSÉVEL EGY MÁSFÉL KILOMÉTER HOSSZÚ PARKOT LÉTESÍTSENEK A VÁROSLIGET FOLYTATÁSAKÉNT (Igen: 85%)

a. A véleményezendő tervek többsége úgy lett megfogalmazva, hogy ha valamilyet, akkor a pozitív, az egyetértő, az „igen” választ sugallja. A kérdőív összeállítói tehát annyira kerülni akarták a nemleges válaszok sugallását, hogy szinte az igeneket sugallták. Ennek ellenére születtek a többségükben

nemleges válaszok. (Babbie: „Kerüljük a sugalmazó kérdéseket és kifejezéseket”.)

b. Ha már hátulról kezdtem az Earl Babbie-féle pontok szerinti vizsgálatot, akkor folytassuk az utolsó előttivel. „Releváns kérdéseket tegyünk föl” javasolja EB. Nos, a kérdések akkor relevánsak, ha *arról és csak arról* szólnak, ami a tárgyuk, azt viszont *eldöntendőnek* tételezik, tehát nem triviálisan, egyféleképpen megválaszolhatók. Azt hiszem, ez a kettősség a „releváns kérdés” definíciója. (Tehát ha pl. nem a környezettudatosságot általában, a kormány megítélését, a Városliget történetének ismeretét, a Budai Vár megközelíthetőségéről kialakult véleményeket tudakolják, hanem szigorúan a tárgyhoz ragaszkodnak. Másfelől többnyire nem olyan trivialitást kérdeznek, hogy pl. „Szeretné Ön jobbá tenni a környezetét?”)

Megállapítható, hogy a kérdések mind *tárgyukban*, mind az *eldöntendő jellegüket* illetően relevánsak. Egyetlen sajnálatos kivételt látok, ez pedig a harmadik kérdés: „ÚJÍTSÁK FEL A LEROMLOTT VÁROSLIGETI ZÖLDFELÜLETEKET, JÁTSZÓTEREKET, SPORTTERÜLETEKET, SÉTÁNYOKAT” Erre józan ésszel csak egyféle választ lehet adni, amiképpen 97%-ban ilyen válaszok is születtek.

c. „A kérdezett legyen kompetens a kérdésben” Ez megint kétágú dolog: a kompetencia egyrészt *érdekeltséget, érintettséget*, másrészt *tájékoztatottságot* jelent. Az *érdekeltség* az eddigi közmegegyezések és nyilvános viták során a budapestiek – de főleg a környező kerületek lakói – számára nyilvánvalóvá vált: ezt mutatják az eddigi aláírásgyűjtések eredményei: 5000, 11 000, 20 000, a Liget-projekt elleni aláírás jött össze egy-egy kezdeményezés nyomán. Másfelől a *tájékoztatottság* ma, Budapesten, ebben a témában, amely ugyan nem az elsődleges fontosságú médiatoposzok egyike, de immáron harmadik éve folyamatosan műsoron tartott kérdés, megvan. Azon a szinten biztosan, amely egy közvéleménykutatás esetében elvárható. És itt egy kis kitérőt teszek, a torzításokról. A kormányzati lobbizás – konkrétan a Városligeti Ingatlanfejlesztő Zrt. – folyamatosan szórja reklámpamfletjeit a Városliget környékén, alkalmanként több ezres példányszámban. A közszolgálati média és a kormánybarát sajtó évek óta folytatja egyoldalú befolyásoló kampányát a Liget-projekt mellett. Az Ipsos közvéleménykutatása mindezek ellenére mutatta ki a fenti adatokat.

d. „Óvakodjunk a kétértelmű (egyszerre két vagy még több dolgot kérdező) kérdésektől.” Kérem, aki ilyet talál a hét kérdés között, szóljon. Én nem találtam.

A fentiek alapján jóhiszeműen és egyértelműen állítom, hogy a közvéleménykutatás tisztességes, hozzáértő és a szakmai szempontoknak is megfelelő volt.

Pákozdi Imre